

Petra Prouzová, Robert Owen a jeho pohled na náboženství, výchovu a utopickou obec, České Budějovice 2020, 83 s. (Bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty JU)

Posudek vedoucího bakalářské práce

Téma předložené práce vzniklo z průsečíku autorčina zájmu o téma náboženství v moderní době a snahy nalézt něco z oblasti anglických studií. Robert Owen byl vybrán jakožto zdánlivě známý představitel utopického socialismu, který však zároveň svoje názory vydával za novou formu křesťanství. Volbou tématu jsme zároveň vyšli vstříc slibnému trendu hledat spojitosti mezi raným socialismem a krizí náboženství z doby pozdního osvícenství. Tato perspektiva, kterou otevřel ve svém komentáři k Marxovu kapitálu Gareth Stedman Jones, otevírá slibné nové pohledy na původ socialismu. Při volbě tématu sehrála jistou roli i skutečnost, že starší česká literatura se zaměřovala výhradně na francouzské utopické socialisty, zatímco Owen zůstává zanedbáván. Na základě mého badatelského zájmu o techniky sociální soudržnosti (či sociální kontroly), jsme ale nezůstali jen u náboženství. Jelikož Owen i další utopičtí socialisté zanechal svou stopu v urbanismu, začlenili jsme do průzkumu i jeho představy o obci a urbanismu. Jelikož cestou k vytvoření nového člověka byla těmto socialistům výchova, začlenili jsme do tématu za třetí i výchovu. Práce tedy sleduje souběžně Owenovy názory na východu, náboženství a urbanismus v průběhu jeho života.

Autorka úkol zpracovala ve 4 kapitolách, jež odpovídají záměru. Ke každé z oblastí Owenovy činnosti je zde podán i výklad o dobovém britském kontextu (školství, církev, města). Při základním průzkumu autorka neváhala navštívit na vlastní náklady i Owenův New Lanark, který použila jako hmotný pramen k poznání Owenova urbanismu. Paradoxním rysem utopistických úvah o obcích je, že si je většinou představovali na nezastavěné rovině, zatímco New Lanark je v zúženém prostoru, tísněném skalami. Konečně bychom měli zmínit, že Owenův New Lanark navštívil i Jan Adolf II. ze Schwarzenbergu na své cestě po Británii. Jeho deník autorka využila též. Výsledky svého výzkumu přehledně shrnula v závěru své práce.

Vzdor tomu, že jde o téma z obecných dějin, se autorce podařilo postavit jej na původním výzkumu, využívala přitom ve velké míře spisy samotného Roberta Owena. Je důležité, že tím ukázala způsob, jakým je možno i v obecných dějinách dělat v Čechách původní výzkum. Vytkl bych jen místy kostrbatý styl. Stylistiku jsme vylepšovali, ale na některých místech zůstala obtížná.

Autorka prokázala schopnost zvládnout samostatný výzkum na odpovídající úrovni i zvládnout zpracování tématu zdařilým způsobem. Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm **v ý b o r n ě**.

doc. PhDr. et Dr. phil. Ivo Cerman, Ph.D.

V Praze 8. 6. 2020